

באר הגולה

הלכות שבת סימן רמד

ז הרב נפתלי שם
בשם הנשיא
ח הראב"ד שם
ט הרה"ק פרי שם
דשבת בשם רבינו
באר

(כו) שלא יחשב עמו יום יום ולא יעשה המלאכה (כו) בבית ישראל. (כח) *ויש מי שאוסר בשב"כ אינו יהודי לזמן: הגה ודוקא ששכר (כט) למלאכה מתורת כהן כגד לארג או ספר לכתב, אבל בששכר (ל) לכל המלאכות שישטרוף הן זמן השכירות, (ס) *לכלי עלמא אסור (כ"ח), *וכמו שיתבאר סוף סימן רמז: ו *יהודי הקונה מכס (לא) ומשכיר לו אינו יהודי לקבל מכס בשבת, מתר (לב) אם הוא (ט) בקבלתו, דהינו שאומר לו לקשתגה מאה דיגרים (לג) אמן לך כך וכך: הגה וכן יוכל להשכיר המכס לכל

שערי תשובה

בית אפרים חלק אה"ע קבאר בענין זה באר: [ט] קבלתו, עב"ח. וכתב בשם מאיר"ל ח"א סימן לח: שוכרי אוראנריש קולניצ'ס מן חשוך דהינו לחפור עפר ולהחיות מפני בירול ושורפים וצורפים הצפר בתורים אש תביד חוקר, וכתב שלענין חפור יש חסר בקבלתו דהינו מעשר עגלות עפר אמן לכן כן וכן, אבל בהתכת הצפר אין חסר אלא שומר שם שבת לאינו יהודי כל חתיכות הגוללות בסוף קצות והפועל יעשה לעצמו חתיכות חסרות בשבת בפערון חוב, וישות פדי ישראל שיקח אח"כ בפערון חוב"ה חתיכות קטנות שראויים למכור בשוק, וכן בהחיות חתיכות דהיי"ט ימכר קום שבת כל מה שיש לו דהיי"ט דאז בדידתו מנה, ואחר שבת קבלתו הוישראל הויכוח יעשה הפועל דמי שחבר, ע"ש, וצ"ל באש"אבקה בשם נחלה ליהושע, וצ"ל לצל סימן רמז ס"ק ג. וכתב בדבר שבאור סימן קלב על גנין פלאטורי, דהינו חבור פלים ונחלים שנקמנים טורים ושוררים את המשי יפועלים שוכרים חסותם ב' נפית של ישראל,

באר הלכה

דקא לעקר, וכן משמע שם מקנאבקהם גופא, צ"ל שם: * ויש מי שאוסר, צ"ל באליה רבה שדעתו להורות כהרש"ה הראשונה, ומפל מקום לכתחלה טוב וכן לצאת עם דעתו, שכן גם המגיד משנה נשאר אצלו דין של המקדש בדרך ציון, וגם הלבוש פתח דמספרי דעת הראב"ד, אלא דמשמע דלבוש מדרש פלגתיהו כדעת הש"י; ונראה דבאופן שפיר המגיד אברהם, לכלי עלמא מתר לדעת הלבוש: * לכלי עלמא אסור, הנה אף שגורשם על זה "בית יוסף", המעין בבית יוסף גופא נראה דלא פסיקא לה בזה, רק דעת הרמ"א בעצמו פן, וכן כתב בדגול מרכבה: * וכמו שיתבאר סוף סימן רמז, הנה בסעיף ו שם, דאם הנה שוכרי שעה אסור לשלחו ערב שבת באגרת, דאם הנה מחשיב כעצמי, גם בערב שבת הנה מתר, כמו שכתב שם בסעיף א, ומפל מקום איתו מליש, דאם הנה חושב המחבר דבר זה ללא קצץ, גם בר' ויה הנה אסור לבעתו בסעיף א, צ"ל שם, ועל פירוש דהשלחן ערוך מסתפק בזה ולכך צדד להקל על כל פנים שלא בערב שבת, וסוף

הישנאל במלאכת האיני יהודי בשבת, ולכן אפילו אם לא יחשב עמו יום יום אסור: (ל) לכל המלאכות, ומשמע זה יש למחות פיד השפחות בשעושים מלאכת אדונייהן בשבת, אפילו בשעושים שלא בבית ישראל ושלא בצווי בעליהן, דהא הם שוכרין לכל המלאכות; וכל שכן בשעושים בבית ישראל, דזה אסור אפילו בשכר למלאכה מיוחדת, ובש"ל. וצ"ל שם בסעיף קטן א דמביא בשם רבנו שמתה, דהוא אוסר להשפחה אפילו לעשות מלאכת עצמה בבית בעליה, והשעם, מפני הוראים שלא יאמרו מלאכה של ישראל היא עושה, והאלה רבה הביא בשם ספר הקרויה דמלאכת עצמה מתר, ודעת' שם רבנו שמתה מודה לזה, צ"ל שם בדבריו, והפרי מגדים ישב דברי הש"י, צ"ל שם, וצ"ל בספר חיי אדם כלל סד, ודעתו השפחה בגדיה, לכלי עלמא מתר בבית בעל הבית, שהוא נפר שמלאכת עצמה היא עושה²⁶, וצ"ל שם עוד מה שכתב בענין זה, וצ"ל מה שכתבו בסעיף קטן לה: ו (לא) ומשכיר לו אינו יהודי, הלשון אינו מדרש, כי הכונה הוא ששוכר את האיני יהודי [ואחרונים]: (לב) אם הוא בקבלתו, דאז שרי מדינא, כמו בעורות לעבדן בריש סימן רנב, דמתר לחן לו קום שקיעת החמה אם הוא בקבלתו, משום דאדעתא דנפשה קעביד, ואף על גב דאסור שם לקבל לו מלאכתו בשבת, ועוד, דהיי"ט מלתא דפרהסיא, שהעסק הנה ידוע לכל שהוא של ישראל, וכמו שהנה עושה האיני יהודי עמה בבית ישראל דמי, דאסור שם, מפל מקום התירו בזה משום פסיקא, דאדם בהול על ממנו, ואי לא שרית לה אתי לגבות בעצמו ויבוא לידי אסורא דאורייתא, דשםא יכתב פתקא בדרך המוכסים [בית יוסף], ופ"י זה משמע דמקס שאין כותבין, כגון אותן שלוקחין מיני מאכל במקס, אסור אפילו על ידי אינו יהודי, דלא יבוא לידי אסור דאורייתא אפילו אי לא שרין לה; אבל הש"י ומגן אברהם (לג) מסקי דאפילו באופן זה שרין על ידי אינו יהודי משום פסיקא²⁷, מיהו, בעצמו אסור לקבל אף המקס של מיני מאכל, אפילו אם לא הובא מחוץ למחוז ולא שנה בו חשש צידה ומחבר, משום "ממצוא חפצך", וכמו שכתב סימן שו [א"ר], יהודי ששכר בשול המלח מן השור, (לג) מתר להשכיר לו פועלים בקבלתו, שאם יעשה לו כך וכך מלח ימן לו כך וכך, ואף על פ"י שהבליים והעצים הם של ישראל, שרי ויבלבד (לד) שלא יבואו עצים מן ישראל בשבת, שכל קבלתו אינה מתרת אלא אם כן מסר להם מערב שבת כל מה שרוצה למסור לצורך המלאכה, ויוציאו מן שבתו מערב שבת²⁸, אבל אין התר לשכר אינו יהודי על שבת וחודש, דמפל מקום מריות הישנאל במלאכתו, ואין לו התר אלא בקבלתו [ח"א]: (לג) אמן לך כך וכך, דהינו שאין מזכיר לו יום השבת כלל, אלא בסתמא: אם

שער העיון

(לג) כגון אברהם: (לג) טעם הש"י, דאפילו בדרבנן מקלצין על ידי אינו יהודי משום פסיקא, שלא יבוא לידי אסור חסור מה דהינו על ידי עצמו, וצ"ל בחסות שבת שפרעו אינו ברור, שסלוי בקלגתא בסימן של סעיף ב, ע"ש. וטעם מקנאבקהם, דהא מתר²⁹ אפילו למאן דאית לה בסימן שו סעיף ה וסעיף יט דלא שרין שבת דשבת במקום פסיקא, משום דבענין זה הוא כפציל מידו שלא ישמע מוכו כד אינו יהודי: (לג) כגון אברהם בשם רש"ל, וקצר מאד בהעפוקה, דלהתוספות שבת והתפוזית השקל אין מתר בזה אלא אם כן לא קבע לו מלאכתו בשבת, דכנה לא מקרי פסיקא כמו לגבי מכס, צ"ל שם ברש"ל, ומפרי מגדים משמע דכנה שעה המקנאבקהם העפוקה, וסובר דמי בזה למקס ומשום פסיקא, ולידיה נראה לכאורה דאפילו אם שכר לחודש בס"פ שרי משום פסיקא, ופ"י שפ"ה אחרונים סוכרים כהרש"ל, לכן העפוקה את דברי הסו"א דאף אף דהא דהפרי מגדים פליג עלה: (לג) הנה"י, וגם הוא סתם ברש"ל ה"ל:

הלכות שבת סימן רמד

12

השבתות לאינו יהודי, (לד) והאינו יהודי יקח הנחה של שבתות לעצמו, ולא תשיגין שיאמרו לצורך ישראל הוא עושה, *דבמקום פסידא כהאי גזנא (לה) לא תששו (בי). וישאל הממנה על מטבע של מלך, (י) (לי) דינו כדון הממנה על הממנה, והאצל-פי שמשמיעים ק"ל בשבת בהפצת המטבע (הנהיה מיימני סדק ו). ועין לקמן סימן רנב. ויזהר (לי) שלא יושב הישראל אצל האיני יהודי בשבת בשעוסק (יא) [יא] *במלאכתו במטבע או בקבלת הממנה (מרכי פ"ק דשבת):

באר היטב

סימן ק. עין ד"אגרון מה שמביא בשם סי' נחלה ליהושע וסמ' דת ודן סימן ו: (י) דינו כדון. ויזהר לזון כסף לאינו יהודי לממן לו כמות כיון שאין באין שמיצת קול שהוא של ישראל ואין לחש כיון שהאינו יהודי עבדו בשכרו. ה"מ. מ"א: (יא) *במלאכתו. לא מבקש כשהממנה הוא לישראל, אלא אפילו העבד לאינו יהודי לשבתות ואין לו צורך בך אפ"ה אסור, שלא יאמר לצרכו הוא עושה. כתב הש"ס: הא דאסור לישב שם הינו כדי לידע מה הוא היתעסקות שעושה האיני יהודי וכדי לקבל ממנו חשבון ע"ו למחר, אבל אם אינו יושב שם אלא כדי לשמור את האיני יהודי שלא יגנב, מותר; וכן ניקח

פאבריק¹ של קא-ט² וכל המלים של ישראל וגם הפיה שלו אף שעומד ברח"ב א"י והפועלים הם בקבלנות, והעלה למחיר כיון שמהפסד לכל שהפאבריק רכזו להיות בקבלת רע"מ בין א"י והבטול הפסד רב שיצטרך לשלם לפועלים בהפסד, אף וזה יהודי שלא יבא לבית ההוא בשבת, ע"ש. ועין בדרכי חלק א סימן יג: מי שלקח ממנו הדאמי"ט וצריך לקנות טורים לעשות סקאר, ואם לא יעשו מלאכה בשבתות ויירש יסוד הכל, ע"ש אפ"ה החסר. ועין בהשבות לחמ"ת ד"ה סימן ג וסימן ד. ועין בבירור הלכות שבת באחד שיש לו תנוה שמעסק במלאכת הספרות, ודרך לחזק לו מפיצ, ולחזק בעל התנוה תנאי כמה שמשמור, וה, מפר, דמי פארסות, ואפילו אם אח"כ התנו שזה יתן כו"כ שער לכל התנוה ותמורת הכל לעצמי מחר, אפ"ה שהתנוה צד ימים בהנחה ישראל הוא והיא מהפסד בה בחל מ"מ ליכא חשדא, כיון שדרך לזון חשד, ובהיות החצי גופא שרי, וא"כ פשיטא דגם זה שרי, ע"ש: [יא] *במלאכתו. עין בה"ס. ועין בשו"ת בית אפרים סי' כ: פורש במקומות של דגים שהמנוחה פרוסה מע"ש והמלאכה בשבת, ואם

משנה ברורה

הגביר בך וכן אמתן לך סך בך וכן, אם יין לא הגי שכירי, וגם לית פאן שכיר-שבת כלל, שפיר שפיר מהפסד הממנה של כל השנה עם השבתות בכלל [פמ"ג]: (לד) והאינו יהודי יקח וכו'. ודעה לומר, דבזה גס"פן מדינא שרי, דאינו יהודי פי עבד אדעתא דנפשה עבד. וכתב המגן אברהם, דגם משום שכיר-שבת לית בזה אף שהוא משכירו לשבת לחור, משום דהרי הוא כאלו קנה ממנו הממנה ויהי לה כאלו יודע שיקבאו לו אינ"ס יהודים סחורה בשבת, ומכנה בערב-שבת לאינו יהודי שהוא יקבלה ממנו בשבת, דפשיטא דשרין, וכן גפי מטבע, מוכר לו הממנה בעלמא מה שיש לו מהמלך וכל הנחה יקח האיני יהודי, ואין בזה רק משום מראית העין, שיאמרו שהוא עושה לצורך ישראל, שישאל שכו"ל לכתב בשבת ולקבל הממנה; וזהו שקטב הרמ"א "לא תשיגין וכו' דבמקום פסידא וכו'", ולא הוסיף כלל משכיר-שבת. ועין בבאור הלכה: (לה) לא תששו, דע, דמשמע מפל הפוסקים, דלא התירו אפילו במקום הפסד גדול אלא באופן זה שציר השלחן-ערוך, דהינו או בקבלת או שמשכיר לו את גוף הנוח, דבכל זה העובר גלולים אדעתא דנפשה קעביר, אבל בשכירי-יום ממש אסור בכל גווני. ומזה תדע, שאותן האנשים המתווקים בית-משקה, שלוקחין מערב-שבת איהו אינו יהודי בביתן על יום השבת לעסק במקורח המשקה, (לס) שלא בדין מכל מקום הלא לא התירו בשכירי-יום ממש; וגם דאולי הוא רק בכלל מניעת הרוח, כמו שכתבו האחרונים לענין תנור ומרחץ, ועל-כל-פנים אין להמיר אלא באופן שציר השלחן-ערוך והרמ"א, או (לו) שיקנה לו מערב-שבת כל הדברים שנותן לו למכור, (לו) ואף דעל-כל-פנים צדין העסק נקרא על שם ישראל, זה מחר משום פסידא³⁰, ולפי מה שכתבנו לקמה בשם הש"ס, יהיה מחר נקרא על שם ישראל, זה מחר אף שיתנה שלא יעצב בהעסק ושלא ידבר עמו ביום מענינים ההם, והוא דבר שקשה להזהר שלא לדבר ביום בלוי שישב שם, אף העולם נוהגין להתיר, והנה להם, מוטב שיהיו שונגין ואל יהיו מזידין [תרי"ש]. והבוסט ב"ה אינו מחפש צדין קלות על שבת, אשוריו: (לו) דינו כדון וכו'. ועל-כן מחר למן הפסד לאינו יהודי מבעוד יום בקבלת, שאם יעשה לו מן הפסד בך וכן יתן לו כן וכן, או שישכיר לו הישראל הנוח שיעלה מזה בשבת להאינו יהודי וכו', (למ) משום פסידא: (לז) שלא יושב הישראל. שהשכיר לו, או שלוחו. וכתב הש"ס, דמה שאסור לישב שם הינו כדי לידע מה היא ההתעסקות שעושה האיני יהודי וכדי לקבל

שערי תשובה

יש לאסור, וכתב שהתקון המועיל היא להשכיר הכל לפועלים בעד שמרום כו"כ לירות משי לשנה כו', ע"ש. ובמח"ב כתב ששלו"ה ונע"מאט האריך בזה וכתב איהו חתן יעשה שיתנה מחר ע"י הדין, ע"ש. ועין בשו"ת מהרי"ט צדקן סימן סו שקטב להמיר המאסבאנ"ס דהינו מקום שעותין הפ"ת כיון שידוע שהנהגה לעשות בקבלת, וכן הוא בענין הדין גזרין בגדים, אם מנהג המדינה שלא לטכור יום רום רק בקבלת, שרי. וע"ש וענין עשון הפתרה, שיאמר לקנה אחרול לא יעשה בקני הפתרה ולא הית פסידא שורה, וע"ש בדין מה למחיר אפ"ה לא"י לעשות מעשה שעותין להחזיר העצרת שבתו מהפתרה למקום, ע"ש. ועין בהלק"ט בדין א"י בונה בביתו והיא בחזקת ישראל, ע"ש. וכתב בשו"ת ג"ב מהדורא תנינא סימן לח: ישראל שיש לו פאבריק¹ של קא-ט² וכל המלים של ישראל וגם הפיה שלו אף שעומד ברח"ב א"י והפועלים הם בקבלנות, והעלה למחיר כיון שמהפסד לכל שהפאבריק רכזו להיות בקבלת רע"מ בין א"י והבטול הפסד רב שיצטרך לשלם לפועלים בהפסד, אף וזה יהודי שלא יבא לבית ההוא בשבת, ע"ש. ועין בדרכי חלק א סימן יג: מי שלקח ממנו הדאמי"ט וצריך לקנות טורים לעשות סקאר, ואם לא יעשו מלאכה בשבתות ויירש יסוד הכל, ע"ש אפ"ה החסר. ועין בהשבות לחמ"ת ד"ה סימן ג וסימן ד. ועין בבירור הלכות שבת באחד שיש לו תנוה שמעסק במלאכת הספרות, ודרך לחזק לו מפיצ, ולחזק בעל התנוה תנאי כמה שמשמור, וה, מפר, דמי פארסות, ואפילו אם אח"כ התנו שזה יתן כו"כ שער לכל התנוה ותמורת הכל לעצמי מחר, אפ"ה שהתנוה צד ימים בהנחה ישראל הוא והיא מהפסד בה בחל מ"מ ליכא חשדא, כיון שדרך לזון חשד, ובהיות החצי גופא שרי, וא"כ פשיטא דגם זה שרי, ע"ש: [יא] *במלאכתו. עין בה"ס. ועין בשו"ת בית אפרים סי' כ: פורש במקומות של דגים שהמנוחה פרוסה מע"ש והמלאכה בשבת, ואם

באור הלכה

אשיתת הרא"ש שם. וכתב העירו האחרונים בזה: *דבמקום פסידא וכו'. הקשה מגן אברהם. דהלא משום שכיר-שבת לא מקלין אפילו במקום פסידא, כדמייכח בסימן רמג בתנור ומרחץ, דשם איבא למפצ"ס פסידא וזהו מפקס, עין שם; וצריך דמפל מקום באותו היום יש פסידא במקום, דהשכירן לכל יום בפני עצמו, ודעה לומר, מה שאין בן בשרמז דשם הוא רק מניעת הרוח, וענין שם עוד מה שצריך לבסוף, והעסקנותו כמשנה ברורה, ומשמע דבפצ"ס הענין לא פסיקא לה להמגן אברהם לפי המסקנא שלו אם מקלין כלל משום פסידא לענין שכיר-שבת: אבל הט"ז בסימן רמה סעיף קטן ג סוכר בהנחה, דבמקום שהוא עסק גדול וכן גפי מטבע) לא אסרין משום שכיר-שבת, דאדם פהול על סמונו ואי לא שרית לה אהי ליד אסור יותר גדול, וכן דעת החוספות-שבת גס"פ בן דהפסד גדול מקלין לענין שכיר-שבת גס"פ. ועין בבאור הגר"א דמשמע כונה דמה שכתב הרמ"א דבמקום פסידא כהאי גזנא וכו', הוא גס"פן מרחץ מה שלא חששו כאן לשכיר-שבת, ומשמע כונה דהוא סוכר גס"פן כהט"ז וחוספת שבת הג"ל דיש בזה שכיר-שבת אף שהמירו משום פסידא נומה שכתב המגן אברהם בזה דומה לפי שידוע שיקבאו לו סחורה וכו', עין בחוספת-שבת שהקשה דבגננתו אין יכול הישראל להקנות לו, דהרי דבר שלא בא לעולם, ונראה דזה היה סברת הגר"א גס"פן, ומה שישבו השר"ק גס"פן נראה לו לדחוק. נמצא לפי זה דהש"ס והחוספות-שבת והגר"א פלם בחדא שיטתא קטני, וכן משמע בלבוש, ועין באלה נכה שגם בתשובת ר"ט צדקן משמע כן, ועל-כן יש להקל בזה, אף לדברי כלם משמע דבשכירי-יום אין להקל בשום גזנא: * במלאכתו. עין במגן אברהם, דאפילו אם השכיר לאינו יהודי לשבתות ואין לו צורך בך אפ"ה אסור, שלא יאמר לצרכו הוא עושה:

הם עושין, דאף אם נחשב מניעת רוח יום השבת להפסד גדול, בכלל מניעת הרוח, כמו שכתבו האחרונים לענין תנור ומרחץ, ועל-כל-פנים אין להמיר אלא באופן שציר השלחן-ערוך והרמ"א, או (לו) שיקנה לו מערב-שבת כל הדברים שנותן לו למכור, (לו) ואף דעל-כל-פנים צדין העסק נקרא על שם ישראל, זה מחר משום פסידא³⁰, ולפי מה שכתבנו לקמה בשם הש"ס, יהיה מחר נקרא על שם ישראל, זה מחר אף שיתנה שלא יעצב בהעסק ושלא ידבר עמו ביום מענינים ההם, והוא דבר שקשה להזהר שלא לדבר ביום בלוי שישב שם, אף העולם נוהגין להתיר, והנה להם, מוטב שיהיו שונגין ואל יהיו מזידין [תרי"ש]. והבוסט ב"ה אינו מחפש צדין קלות על שבת, אשוריו: (לו) דינו כדון וכו'. ועל-כן מחר למן הפסד לאינו יהודי מבעוד יום בקבלת, שאם יעשה לו מן הפסד בך וכן יתן לו כן וכן, או שישכיר לו הישראל הנוח שיעלה מזה בשבת להאינו יהודי וכו', (למ) משום פסידא: (לז) שלא יושב הישראל. שהשכיר לו, או שלוחו. וכתב הש"ס, דמה שאסור לישב שם הינו כדי לידע מה היא ההתעסקות שעושה האיני יהודי וכדי לקבל

שער הציון

(לז) דאפילו למאן דשרי שבות דשבות במקום הפסד לקמן בסימן שה, הינו כשאין לו עצה אחרת, אבל בזה הלא יכול לתקן הדבר מערב-שבת, וכמו שכתוב בשלחן-ערוך, או שיקנה לו מבעוד יום: (לי) הינו בפשיטה ובקסף, וצ"ל הינו בקסף בלחוד, שיש לו מקצת מנחה על זה: (לז) פן משמע ממגן אברהם סעיף קטן יח כמה שכתב לענין מקום היכא שמשכיר לו ערב-שבת: (למ) והינו אפילו אם הוא מלקח דפרהסא ודעו שישאל שכו"ל מהפסד, ושלא במקום פסידא, כגון כאיש אחר שנותן כסף לאינו יהודי, על זה אינו מחר אפילו בקבלנות, אלא אם כן עושה האיני יהודי בביתו, כדי שלא יהיה שם הישראל נקרא על זה, פן מוכח מאחרונים:

הרה"מ: 1 ביהמ"ד, 2 קרטון, (כ"ה בנוב").

הלכות שבת סימן רמז

ביאורים ומוספים

בזה יותר, שישבו ישראל בחנויות ויאמרו שאינם יושבים שם אלא להשגחה.

[שעה צ"ט ק לו]

הגו פשיטה ודבס, ועל פי הדתק בסוף פלחור, שיהיו לו מקצת מעות על זה⁽³¹⁾.

(31) וקנין משיכה, כתב במשנ"ב לקמן (סי' תמז ס"ק יז) שלרוב הפוסקים מתעיל בנכרי, ולכן הוא עדיף על קנין כסף, אולם לרש"י וסיעתו צריך דוקא קנין כסף [וראה לקמן (סי' רמו ס"ק יב)].

[משנ"ב ס"ק לה]

או שיקנה לו מערב שבת כל הדברים שנותן לו למכור, ואף דעל כל פנים עדין העסק נקרא על שם ישראלי, זה מתר משום פסידא⁽³⁰⁾.

(30) ולעשות שטרי מכירה בשביל להתיר עבודה בשבת, כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ד סי' נה) שאין דעתו נוחה מכך, כיון שברוב הפעמים הוא שלא כדון, משום שאין הנכרי עושה על דעת עצמו אלא על דעת בעל הבית, וכל שכן במדינותינו שענין שמירת השבת פרוץ, ואם יתירו בית דין מכירה לנכרי כדי להתיר עבודה בשבת, תחללל השבת בפרהסיא, שיבואו להקל

ביאורים ומוספים

